

EVROPSKI PARLAMENT

POSEBNA IZDAJA

EVROPSKI SVET
17. in 18. junij 2004
Bruselj

GOVOR PREDSEDNIKA, G. PATA COXA
SKLEPI PREDSEDSTVA

02/S-2004

Generalni direktorat predsedstva

SL

SL

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2004)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2004)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\2004\06-Bruxelles

NAGOVOR PREDSEDNIKA COXA EVROPSKEMU SVETU

PETEK, 18. JUNIJ 2004

BRUSELJ

EVROPSKE VOLITVE

Zasedanje Evropskega sveta, ki mu prisostvujemo, je prvo po evropskih volitvah, ki so potekale od 10. do 13. junija, in so bile najširši izraz nadnacionalne in vseevropske demokracije. Kot predsednik Parlamenta vam moram povedati, da so bile volitve, ne glede na posamezne izide, razočaranje iz dveh vidikov.

Po eni strani je to relativno nizka volilna udeležba, sicer povsem enaka kot leta 1999 v Evropi s petnajstimi državami članicami (49 %), vendar pa je bil v večini novih držav članic delež udeležbe izjemno nizek (26 %). To dejstvo je še potrdilo naš strah, in sicer da le malo ljudi vzpostavi pravi odnos do EU in ceni resnične ugodnosti, ki jih EU prinaša v njihov vsakdanjik.

Po drugi strani kaže naraščanje podpore evroskeptikom in v nekaterih primerih evrofobom na negativni premik v smeri od brezbriznosti do sovražnosti v okviru majhne, vendar pomenljive manjšine, ki nasprotuje celotnemu evropskemu projektu.

Volitve so bile izgubljena priložnost. Preveč političnih strank se je osredotočilo na nacionalna ali osebna vprašanja. V veliki meri je bila prav ideja Evrope manjkajoči element v evropskih volitvah.

Politično vodstvo sedaj zahteva dejavno prizadevanje v bitki za srce in dušo evropskega državljana. V nasprotnem primeru bi se lahko povečali negativni trendi in napredovanje evropskega projekta bi se ustavilo. Izidi so bili razočaranje za Evropski parlament, a treba jih je vzeti kot opozorilo vsem institucijam. ***Vlade držav, v katerih je za ratifikacijo pogodbe potreben referendum, in bodo zato po tem koncu tedna morda lahko začele kampanjo v zvezi z referendumom, so prejele jasen opozorilni znak.***

Odgovornost evropskega državnika je v tem trenutku zavzeti stališče o Evropi. Vizijo Evrope moramo zagovarjati v jeziku, ki ga ljudje lahko razumejo. Evropa, ki jo zagovarjamo, mora biti tista Evropa, ki nekaj pomeni. Evropa ni le najuspešnejši izraz sprave nasploh, ideja Evrope se nanaša tudi na zaposlenost, varnost, boljšo infrastrukturo in visoke okoljevarstvene standarde. Gre za gospodarsko rast, blaginjo in varnost naših narodov. Če naše politične ambicije v zvezi z Evropo povežemo z delovanjem v interesu naših državljanov, če poudarimo evropsko razsežnost zadev, za katere vemo, da jih skrbijo, tj. brezposelnost, terorizem, kriminal, prihodnost pokojninskih skladov, gospodarska rast in zlasti v novih državah članicah kmetijska reforma, bomo obrnili trend in zopet oživel navdušenje za Evropo, ki prejšnji konec tedna žal ni bilo očitno. Zaradi tega se moramo osredotočiti na bistvene zadeve in učinkovite rezultate našega dela.

*

* *

OBMOČJE SVOBODE, VARNOSTI IN PRAVICE; BOJ PROTI TERORIZMU

Pri preprečevanju terorizma in vzpostavitvi skupnega območja svobode, varnosti in pravice lahko delovanje na evropski ravni zares pomeni dodano vrednost in prepriča ljudi o pozitivnih rezultatih. Danes zato ponavljam poziv, ki ga je Parlament izrazil že 11. marca, in sicer naj Evropski svet v okviru srečanja "Tampere II" pregleda izkušnje zadnjih petih let, tako pomanjkljivosti kot dosežke. Poleg tega naj na podlagi spodbud z današnjega srečanja in ob upoštevanju politične nujnosti ter strategije pripravi nov delovni načrt srednjeročnega značaja. V tem oziru zahtevam, da Svet pripravi zakonodajo za to področje, občutljivo za državljane. Tega naj ne stori za hrbtom nacionalnih parlamentov in Evropskega parlamenta, temveč odprto, z dejanskimi posvetovanji in dialogom s parlamentarci.]

ŠIRITEV

V osnutkih sklepov je predsedstvo upravičeno poudarilo, da sta Bolgarija in Romunija del nepovratnega procesa pete širitve Evropske unije. V imenu Evropskega parlamenta pozdravljam zelo tehten napredek, ki sta ga obe državi dosegli pri pristopnih pogajanjih. Zlasti bi omenil, da so bila ta teden zaključena vsa pogajanja z Bolgarijo glede poglavij, za katera so bila pogajanja potrebna. Parlament je izrazil posebno zaskrbljenost v zvezi s procesom izvajanja reform v Romuniji. Če jih Romunija ne bo izvedla v celoti, obstaja nevarnost, da bo v širitvenem procesu prišlo do razlik, povezanih s tem.

Parlament zelo pozdravlja idejo o začetku pogajanj s Hrvaško v začetku leta 2005. Kot ste poudarili v svojih sklepih, gospod predsednik, naj bi bil prehod Hrvaške v naslednjo stopnjo pristopnega procesa spodbuda novi evropski perspektivi na območju zahodnega Balkana.

Evropski svet bo decembra odločil, ali bo za Turčijo določen datum začetka pogajanj. Pri tem bo upošteval poročilo Komisije, ki naj bi bilo pripravljeno do jeseni. Vseeno upam, da se vam bo zdelo primerno vzeti na znanje naše priznanje neprekinjenim naporom za izvajanje reform v Turčiji in zelo pozitivno vlogo, ki jo je Turčija imela pri pogajanjih in posledicah Annanovega mirovnega načrta. V Parlamentu se zlasti veselimo ob izpustitvi Leyle Zane, naše prejemnice nagrade Saharov, in njenih sodelavcev.

*
* *

Danes vas nagovarjam trinajstič in zadnjič, odkar sem začel svoj mandat predsednika Evropskega parlamenta. Menim, da je v tistem času Evropski parlament pokazal, da je **zrel in zanesljiv zakonodajni partner** Sveta in Komisije, in je vedno poudarjal prvenstvo politike.

Evropski parlament je v preteklih petih letih izpolnil svojo institucionalno dolžnost, in sicer z **učinkovitim in odgovornim** izvajanjem svojih zakonodajnih pristojnosti. V zadnjih petih letih smo uspešno zaključili 403 primere na podlagi postopka soodločanja in 86 sklopov pogajanj v okviru pravnega postopka. To je 250 % več kot v prejšnjem petletnem obdobju. Le dva predloga nista bila sprejeta, in sicer direktiva o prevzemih leta 2001 in direktiva o pristaniških storitvah leta 2003.

Jasno je, da Parlament **ni izkoriščal svojih parlamentarnih prerogativ do skrajnosti**. Skoraj ena tretjina postopkov je bila skrajšanih in sprejetih v prvi obravnavi, medtem ko je bil za polovico vseh dogovor sklenjen v drugi obravnavi, v t.i. "pred-spravnem" procesu, kar pomeni le eno petino primerov v okviru dejanskega pravnega postopka. Drugače povedano, Parlament in Svet sta uporabljala zakonodajni instrument politično, strateško in z veliko mero zdravega razuma.

Ko sem vas v Barceloni prvič nagovoril, sem govoril o zmanjšanju razkoraka med izvajanjem pristojnosti in praktičnimi rezultati le-tega za državljane. Potreba po zmanjšanju razkoraka je zlasti očitna v zvezi z lizbonsko agendo, kjer bi **zaradi njega lahko prišlo do dvoma o verodostojnosti** izvajanja pristojnosti v celoti. Z veseljem vam sporočam, da je Parlament v času mandata opravljal svoje naloge 100 % in dokazal svojo pripravljenost prevzeti zakonodajno odgovornost ter delovati hitro. Z vašim sodelovanjem in s sodelovanjem irskega predsedstva je Parlament lahko zaključil svoje delo z enkratno "izhodno hitrostjo". Tega ne smemo pozabiti.

Spomnili se boste, da sem v Barceloni predlagal tudi oblikovanje medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje, ki je bil kasneje tudi sprejet. V sporazumu so določene smernice za izboljšanje učinkovitosti in preglednosti naše skupne priprave evropskih zakonov. Kakovost naše zakonodaje je bistvenega pomena. **Sedaj je trenutek za uporabo sklenjenega sporazuma.**

Po eni strani menim, da bi morali spet uveljaviti **pripravo prečiščenih besedil in poenostavitve** zakonodaje ter poskrbeti za voljo in sredstva za natančen pregled obsežne zbirke zakonodajnih dokumentov. Sestaviti bi morali **skupen in prednostni načrt za vse tri institucije, skupaj s podrobnim časovnim razporedom. Enostavnost, jasnost in nedvoumnost zakonodaje** se morajo odražati v njeni pripravi.

Po drugi strani bi morali **resno preučiti druge možnosti glede predpisov, ki jih predvideva sporazum.** O predpisih se moramo seveda dogovoriti na evropski ravni, vendar **bi to morali storiti bolje in obenem v manjši meri.** Naše institucije se lahko dogovorijo o vprašanju subsidiarnosti, a to zadeva tudi konkurenčnost. Nikakor nočemo ovirati rasti zaradi nepotrebnih pravil in predpisov, kadar so na voljo izvedljive in prilagodljive druge možnosti.

Poleg tega se moramo čimprej dogovoriti o **skupnih merilih in metodologiji v zvezi s presojo učinkov** v zakonodajnem postopku. S tem bi prišli do boljših ugotovitev glede učinkov našega delovanja na področju **proračuna in gospodarstva na zaposlenost, konkurenčnost in okolje.** Še enkrat ponavljam, če ne pokažemo volje in priskrbimo sredstev za to nalogo, bo priprava zakonodaje slabša, kar bo v končni fazi škodilo evropskemu državljanu.

Na več področjih javnega reda se moramo premakniti od hvalevrednih izjav o najboljših namenih do praktičnih rezultatov. Pogosto pride do razkorakov med prizadevanji in zmožnostmi ter politično voljo za delovanje. **Osredotočenje na bistvena vprašanja in odgovore nanje je temeljna naloga naslednje Evropske komisije in parlamenta.** Naloga bo veliko lažja zaradi velikega poudarka na razumljivem posredovanju evropskega javnega namena.

Pri osveščanju širše javnosti in pri vodenju svojih kampanj moramo predvsem govoriti o Evropi, ki ima resnični pomen. Govoriti moramo o Evropi vrednot, ne smemo poudarjati samo sterilnosti tržne Evrope ali težav skupne kmetijske politike, čeprav sta ta dva vidika lahko nepogrešljiva. Ljudem moramo govoriti o naši veri v pluralno demokracijo in njeno osrednjo vlogo v evropskem projektu.

Začrtali smo novo evropsko smer. Ne sme nas biti strah pred njenim najpolnejšim izražanjem na večstranski globalni stopnji.

Ta delovni načrt, ki temelji na vrednotah, nas zavezuje, da skupaj poudarimo odkrivanje in oblikovanje **novih evropskih soglasij**. To je novo obzorje. Pomeni še **korak naprej od Evrope soglasij**. Prepričan sem, da se bo nova Evropa, utrjena z močnimi vrednotami, osredotočena na jasne cilje, usposobljena z večjo pristojnostjo ukrepanja, okrepljena s skupno politično voljo in vizijo, lahko spopadla z globalnimi izzivi novega stoletja.

Evropski svet ima na tem zasedanju važno nalogo, in sicer da se dogovori o dobri ustavi, ki bo končno končala podaljšano obdobje institucionalnega zretja vase. Vendar pa je obenem treba pridobiti podporo javnosti, potrebno za ratifikacijo, in se zavzeti za obnovo institucij EU, zlasti Komisije po volitvah. Najiskreneje upamo, da boste na tem zasedanju dosegli ta cilj. S tem boste tudi poslali najodmevnejše sporočilo evroskeptikom in tistim, ki dvomijo v trdnost naših namenov. To sporočilo se glasi: Evropa je spet v igri, učinkovita Evropa 25-ih.

*
* *